

Utlysning i regi av FHF Kunnskap om tiltak mot lus 2021

FHF lyser ut inntil 50 millioner kroner til nye forskningsprosjekter for å utvikle ny kunnskap om effektive metoder for forebygging og kontroll av lakselus og skottelus.

Utlysningen dekker 5 ulike, spesifikke delmål.
Det kan søkes på flere delmål, men en søknad skal kun omhandle ett delmål.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer og bedrifter i laksenæringen. Tilsagnsmottaker må være en FoU-institusjon, som også skal ha prosjektledelsen.

Søknader skal sendes til: Post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer 21/00006

Tidsplan

Prosjektinitiering:

- 25.01.2021: Utlysning legges ut på www.fhf.no
04.03.2021: Frist for innlevering av søknad (innen kl 14.00)
Mars/april 2021: Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering
April 2021: Forventet tidligste oppstart av prosjekt forutsatt at alle formaliteter er på plass

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Dersom det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut som nyhets sak på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter 22.02.2021 kl. 12:00. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer. Spørsmål om utlysningen kan sendes på epost til post@fhf.no (ref. saksnr. 21/00006).

Problemstillinger

Lakselus er en vesentlig faktor for næringens utvikling. FHF legger til grunn at det meste av produksjonen av slaktefisk vil benytte dagens teknologi med åpne merder, men at ulike teknologier der lakselus ikke kommer i kontakt med laksen, også vil benyttes i noen grad. Forebygging og kontroll av lakselus er krevende. Det er nødvendig at næringen benytter mange ulike tiltak, både for å unngå at lakselusen utvikler resistens eller tilpasser seg ulike behandlingsmetoder, og for å ivareta fiskevelferd.

- Temperatur- og salinitetsvariasjoner, sjiktninger av vannmassene, strøm og andre forhold påvirker hvordan ulike kontrolltiltak virker og bør benyttes, inkludert om samme tiltak bør benyttes likt gjennom året. Næringen etterspør kunnskap og konkrete anbefalinger om samspill mellom miljøforhold på lokalitet og valg av kontrollstrategier, inkludert skjermingstiltak.
- Ikke-medikamentelle tiltak kan være svært effektive mot ulike stadier av lakselus, men det er en erkjennelse i næringen at en del av metodene kan være utfordrende for laks og rensefisk. Økt kunnskap om effektiviteten av ulike tiltak når det gjelder å kontrollere lus, og dokumentasjon av hvordan fisken påvirkes av tiltaket, er nødvendig kunnskap for at de beste metodene skal kunne velges.

- Det kan være mange ulike midler som kan ha effekt mot lakselus, og derfor behov for innledende testing for å dokumentere om nye medikamentelle tiltak kan gi ønsket effekt. Samtidig er det vist at lusemidler kan ha negativ effekt spesielt på skalldyr, dersom de utsettes for de aktuelle midlene i svært lave konsentrasjoner over lang nok tid. Det er derfor behov for å dokumentere om og hvordan både eksisterende og nye medikamenter mot lakselus kan benyttes med minst mulig risiko for at slike effekter påvirker bestander av villfisk og skalldyr.
- Ved å klarlegge de faktiske årsakene til dødelighet og tap vil det være større mulighet for å kunne sette inn målrettede tiltak for å bedre både fiskevelferd og overlevelse hos rensefisk. Dette omfatter også utvikling av gode kriterier for å kunne dokumentere hva som er en god kvalitet på rensefisk ved utsett i merd.
- Det er manglende kunnskap om ernæringsbehov og fôringsstrategier for rensefisk i merd, noe som bidrar til risiko for feilernæring og svekket fisk. Økt kunnskap om ernæringsbehov og fôringsstrategier vil bidra til bedre fiskevelferd, økt overlevelse og bedre effekt ved bruk av rensefisk.

Målsettinger

Det samlede formålet med utlysningen er å utvikle ny kunnskap om effektive og forsvarlige metoder for forebygging og kontroll av lakselus og skottelus.

Delmål

(en søknad skal kun omhandle ett delmål – det må angis tydelig i søknaden hvilket den gjelder):

- 1. Fremskaffe kunnskap og utarbeide konkrete anbefalinger om samspill mellom miljøforhold på lokaliteter og valg av forebyggings- og kontrollstrategier gjennom en produksjonssyklus**
  - Det skal tas høyde for at bedriftene i næringen kan velge mellom alle tilgjengelige tiltak når en best mulig strategi skal utvikles, og skal være best mulig dekkende for alle typiske lokalitetsforhold i alle deler av landet.
  - For delmål 1 tas det sikte på å finansiere 1 – 2 prosjekter innen en samlet utlyst økonomisk ramme på inntil 5 millioner kroner.
  - Prosjekt kan ha en varighet på inntil 1 ½ år fra oppstart.
- 2. Dokumentere avlusningseffekt, effekt på fiskevelferd og anbefale beste praksis for bruk av ulike ikke-medikamentelle kontrolltiltak mot lus, både forebyggende tiltak og behandlingstiltak**
  - Det tas her sikte på at søkere kan bidra til uavhengig og åpent tilgjengelig dokumentasjon av hvordan ulike enkelttiltak for forebygging og behandling mot lus virker, og særlig dokumentere hvordan god fiskevelferd kan sikres når tiltaket benyttes.
  - For delmål 2 tas det sikte på å finansiere inntil 4 prosjekter innen en samlet utlyst økonomisk ramme på inntil 12 millioner kroner.
  - Prosjektene kan ha en varighet på inntil 1 ½ år fra oppstart.

- 3. Fremskaffe kunnskap om bruk av nye medikamentelle kontrolltiltak mot lakselus og dokumentere risiko for påvirkning av miljø og bestander av villfisk og skalldyr**
  - Under delmål 3 kan det søkes om finansiering for test/dokumentasjonsforsøk av nye medikamentelle kontrolltiltak mot lakselus og/eller skottelus, eller nye måter å benytte eksisterende tiltak. Det forutsettes at prosjekter omfatter dokumentasjon som leder frem til konkrete anbefalinger om hvordan medikamentene kan benyttes med liten risiko for negativ effekt på miljø og bestander av villfisk og skalldyr.
  - For delmål 3 tas det sikte på å finansiere inntil 3 prosjekter innen en samlet utlyst økonomisk ramme på inntil 15 millioner kroner.
  - Prosjektene kan ha en varighet på inntil 2 år fra oppstart.

- 4. Dokumentere de faktiske årsakene til dødelighet og tap av rensefisk i hele livssyklusen, og utvikle metoder og en beste praksis veileder for vurdering av kvalitet på rensefisk før utsett i merd.**
  - Hele landet og alle aktuelle arter rensefisk, men særlig oppdrettet berggylt og rognkjeks skal inkluderes.
  - For delmål 4 tas det sikte på å finansiere ett prosjekt som dekker alle elementene i delmålet, innen en utlyst økonomisk ramme på inntil 6 millioner kroner.
  - Prosjektet kan ha en varighet på inntil 1 år fra oppstart.

- 5. Utvikle kunnskap og konkrete anbefalinger om ernæringsbehov og fôringsstrategier for oppdrettet berggylt og rognkjeks når de er satt ut i merd**
  - Det skal legges vekt på kunnskap og dokumentasjon av ernærings og fôringsstrategienes betydning for å sikre god fiskevelferd og effektivitet med beiting av lus, i hele syklusen fra utsett til merd til utfisking / avlaving.
  - Søknader for delmål 5 skal rettes mot enten rognkjeks eller berggylt, dvs ikke begge arter i samme prosjekt.
  - For delmål 5 tas det sikte på å finansiere 1 prosjekt på hver art, totalt 2 prosjekter, innen en utlyst økonomisk ramme på inntil 12 millioner kroner.

Generelle forutsetninger

Det forutsettes for alle søknader at det:

- Gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Så langt mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.
- Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden. I prosjektplanen skal det vises hvordan næringen så raskt som mulig kan dra nytte av resultater som oppnås underveis, det vil si at delresultater skal rapporteres så raskt som mulig, og det skal utarbeides en plan for hvordan resultatene skal formidles og kan iverksettes i næringen.
- Samarbeid med næringsaktører, fiskehelsepersonell o.l. må beskrives og dokumenteres i form av intensjonsavtaler signert av signaturberettiget person.

Prosjektbeskrivelsen skal være detaljert, tydelig inndelt i fornuftige arbeidspakker, og med angivelse av antall timer og timepriser eller for universitetssektoren stillingsprosent som legges til grunn. Se ellers FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser (vedlegg 2).

Det skal ikke leveres inn Prosjektskjema for FHF som det henvises til i Retningslinjene for prosjektbeskrivelser, det utarbeides i ettertid for prosjekt som eventuelt blir innvilget.

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet/oppdraget organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF definerer sammensetningen av en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til prosjektets målsettinger. Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt 6 i Retningslinjer for prosjektbeskrivelser til FHF (vedlegg 2).

Artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager / FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's Retningslinjer for sluttrapportering. Det er stor frihet til å velge leveranseformer som vil bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at forskningen som skal gjennomføres er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader:

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende kriterier (i prioritert rekkefølge):

- Prosjektbeskrivelsens relevans til utlysningen, næringsnytte og målet med arbeidet
- Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk
- Beskrevet prosjektkvalitet inkludert gjennomføringsevne og faglige forutsetninger
- Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte
- Økonomisk ramme for arbeidet/prosjektet
- Tilknytning til relevante aktiviteter/prosjekter
- Prosjektforslagets vurderbarhet og dokumentkvalitet.

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser
- Be om avklaringer før og under evalueringen
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettert inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknadene gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Søknadene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene, samt eventuelt kommentarer og råd fra ekstern kompetanse.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt miljø får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp. NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgte søkere. FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg:

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser til FHF
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finner dere her: [prosjektdokumenter](#)